

Gabriela Matuszek

MASKI I DEMONY WCZESNEGO MODERNIZMU

W tym napisanym z niesłychanym zwałstwem i pasją tomie szkiców naukowych Gabriela Matuszek przygląda się literaturze wczesnego modernizmu z perspektywy psychoanalitycznej, antropologicznej, kulturowej i genderowej. Książka składa się z artykułów monograficznych poświęconych poszczególnym pisarzom polskim i obcym (Stanisławowi Wyspiańskiemu, Henrykowi Ibsenowi, Stanisławowi Przybyszewskiemu, Stefanowi Żeromskiemu i Alinie Świdorskiej), w których Badaczka pod określonym kątem analizuje i interpretuje albo pojedyncze dzieła, albo całokształt twórczości. W innych tekstach Autorka rozpoznaje i diagnozuje manifestujące się w literaturze zjawiska kulturowe i społeczne, zwłaszcza te wyparte bądź tabuizowane. To teksty o emancypacyjnych działaniach kobiet w Galicji, o mizoginizmie i jego fizjologiczno-kulturowych źródłach, o neurotykach, histerykach i narcyzach w prozie artystowskiej, o inecieście w literaturze przełomu XIX i XX wieku, o znaczeniach i kontekstach tańca w kulturze i literaturze, pokazane z wielu interesujących perspektyw. Klamrą spinającą te rozważania są motywy masek i demonów, które należy traktować także jako metaforę metodologicznego podejścia Autorki, którą interesuje to, co ukryte pod powierzchnią tekstu, pod maską klisz i kulturowych schematów, lęków, traum i tożsamościowych gier dręczących destrukcyjny nowoczesny podmiot – co instynktowne, podświadome bądź niebezpieczne (jak ciało i kobiety) i w tym sensie „demoniczne”, bowiem działające z ukrycia, skłaniające więc do głębszych interpretacji.

Z recenzji prof. UAM dr hab. Brygidy Helbig-Mischewski

Gabriela Matuszek – profesor tytułarna na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Badaczka literatury naturalizmu, modernizmu i współczesności. Autorka książek wydawanych w Polsce i w Niemczech. Ostatnio opublikowała: *Naturalistyczne dramaty* (wyd. 2 – 2008), *Stanisław Przybyszewski – pisarz nowoczesny. Eseje i proza – próba monografii* (2008), *Krisen und Neurosen – Das Werk Stanislaw Przybyszewskis in der literarischen Moderne* (2013). Pod jej redakcją ukazało się kilkanaście tomów zbiorowych poświęconych literaturze przełomu XIX/XX wieku oraz najnowszej. Jest edytorką utworów Stanisława Przybyszewskiego, redaktorką dwu serii wydawniczych literatury współczesnej, założycielką Podyplomowego Studium Literacko-Artystycznego UJ, pierwszej w Polsce Szkoły Pisarzy.

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO

www.wuj.pl

ISBN 978-83-233-3769-0

9 788323 337690